

Μακροπρόθεσμη Στρατηγική «Όραμα 2035»

Κυρίες και Κύριοι,

Είναι με μεγάλη μου χαρά που βρίσκομαι σήμερα σε αυτή την εκδήλωση, που στόχο έχει να παραθέσει τις μελλοντικές προοπτικές της κυπριακής οικονομίας.

Το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου, ευθύς μετά τη σύστασή του το 2018, εντόπισε την ανάγκη θέσπισης μιας ολοκληρωμένης μακροπρόθεσμης στρατηγικής για την ενίσχυση της βιωσιμότητας και ανθεκτικότητας της κυπριακής οικονομίας. Η ανάγκη αυτή διαπιστώθηκε και μέσω της ανάλυσης της πρώτης Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας για την Κύπρο που δημοσιεύτηκε το 2019.

Το Συμβούλιο, με τη στήριξη της κυβέρνησης και χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εργάστηκε εντατικά για τη διαμόρφωση της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής «Όραμα 2035» για περισσότερο από 2 χρόνια. Στο πλαίσιο αυτό, είχε προχωρήσει σε ένα εντατικό διάλογο με ένα ευρύ φάσμα φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μέσω της διεξαγωγής σειράς εργαστηρίων σε σχέση με τη χάραξη της αναπτυξιακής πορείας της Κύπρου για τα επόμενα 15 χρόνια. Στόχος, η Στρατηγική να ανήκει στο σύνολο των πολιτών της Κύπρου, να αφορά όλους για να αγκαλιαστεί και από όλους. Το «Όραμα 2035» είναι ένα ολιστικό σχέδιο με οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές δράσεις.

Προσπαθώντας να προσδιορίσουμε τους στόχους μας για την ανάπτυξη της Στρατηγικής, τρία ερωτήματα κυριαρχούσαν στο μυαλό μας:

- Ποια η υφιστάμενη κατάσταση της κυπριακής οικονομίας?
- Τι θέλουμε να γίνουμε?
- Πού θέλουμε να φτάσουμε και Πως?

Βασική επιδίωξη, λοιπόν, της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής «Όραμα 2035» είναι η μετάβαση σε ένα νέο, σύγχρονο οικονομικό μοντέλο που στοχεύει στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα, ανταγωνιστικότητα και ανθεκτικότητα της οικονομίας και στη μεγιστοποίηση της ευημερίας των πολιτών της Κύπρου. Όραμά μας είναι να μετατραπεί η Κύπρος σε ένα από τα καλύτερα μέρη του κόσμου για να ζει κάποιος, να εργάζεται και να δραστηριοποιείται, ενώ ταυτόχρονα οραματιζόμαστε τη μετατροπή της Κύπρου σε ένα «Αειφόρο Επιχειρηματικό και Εμπορικό Κέντρο της Ευρώπης». Για την πραγματοποίηση του οράματος αυτού, η Κύπρος θα πρέπει να μεταμορφωθεί σε ένα πρότυπο κράτος με μια ακμάζουσα, ανθεκτική οικονομία και μια δίκαιη κοινωνία. Η προώθηση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας - καθώς και της τεχνολογίας αιχμής - αποτελούν βασικές παραμέτρους σε όλες τις πτυχές της Στρατηγικής για την υλοποίηση του οράματος.

Το «Όραμα 2035» καλείται να αντιμετωπίσει της προκλήσεις του μέλλοντος και να χαράξει το μέλλον της κυπριακής οικονομίας και κοινωνίας. Πρώτιστα, εστιάζει στην αναδιάρθρωση και αναδιοργάνωση της κυπριακής οικονομίας μέσω της υλοποίησης σημαντικών μεταρρυθμίσεων. Λαμβάνει υπόψιν και επιλύει αδυναμίες της

υφιστάμενης κατάστασης, όπως το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και την εξάρτηση στις εισαγωγές.

Ενισχύει επίσης την ανθεκτικότητα των υφιστάμενων βασικών τομέων της οικονομίας, και ταυτόχρονα, προωθεί την ανάπτυξη νέων τομέων που θα προσφέρουν μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία και θα διαφοροποιήσουν την παραγωγική βάση της οικονομίας. Φυσικά, υπόψη λήφθηκαν τα συγκριτικά και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα τα οποία έχει ή μπορεί η Κύπρος να αναπτύξει. Η τεχνολογία πληροφορικής και επικοινωνίας (ICT), ο τομέας της αγροτεχνολογίας, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η ελαφρά βιομηχανία είναι μερικοί από τους τομείς που λαμβάνουν ξεχωριστή θέση στην παρούσα Στρατηγική. Φυσικά και άλλοι τομείς είναι σημαντικοί όπως η Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, Αγροτουρισμός και επαγγελματικές υπηρεσίες. Οι προτεινόμενοι τομείς χρειάζονται περισσότερη φροντίδα για να αναπτυχθούν και να εξαλείψουμε τα εμπόδια που συγκρατούν την ανάπτυξη τους.

Για την επίτευξη των πιο πάνω, η νέα Στρατηγική έχει σχεδιαστεί στη βάση τριών πυλώνων. Όπως ανέφερα και προηγουμένως, ο πρώτος πυλώνας σχετίζεται με τη διαμόρφωση της Κύπρου σε ένα παγκόσμιο κράτος πρότυπο το οποίο θα λειτουργεί με ένα αποτελεσματικό κρατικό μηχανισμό, αποτελεσματικό δικαστικό σύστημα και με ανοικτή, διαφανή και δίκαιη αγορά για τοπικές και ξένες επιχειρήσεις.

Ο δεύτερος πυλώνας σχετίζεται με την επίτευξη μιας ακμάζουσας και ανθεκτικής οικονομίας. Στόχος η αύξηση της παραγωγικότητας, η προώθηση της ψηφιοποίησης, η ενίσχυση της δραστηριότητας του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, η ενδυνάμωση της καινοτομίας και η μετάβαση σε μια πράσινη οικονομία με τα πολλαπλά οφέλη που αυτή

μπορεί να επιφέρει. Η πράσινη και ψηφιακή μετάβαση βρίσκονται στην καρδιά της νέας στρατηγικής.

Παράλληλα, στόχος της Στρατηγικής είναι η διαμόρφωση μιας δίκαιης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνίας. Γι' αυτό, και ο στόχος του τρίτου πυλώνα είναι να μετατρέψει το εκπαιδευτικό σύστημα σε ένα σύστημα παγκόσμιας εμβέλειας, να βελτιώσει και αναπτύξει το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης και να μετατρέψει το κράτος σ' ένα κράτος δικαίου που καταπολεμά τη διαφθορά και που παρέχει ίση πρόσβαση και ευκαιρίες για όλους τους πολίτες της Κύπρου.

Εν ολίγοις, το νέο αναπτυξιακό μοντέλο στοχεύει σε υψηλό επίπεδο ανταγωνιστικότητας,

με Ανοιχτές, ελεύθερες και δίκαιες συνθήκες στην αγορά

με Διαφανή, αξιόπιστα ιδρύματα

με αυξημένη παραγωγικότητα και εξαγωγικό προσανατολισμό, με έμφαση στην ανάπτυξη και αξιοποίηση τεχνολογίας αιχμής και στην προσέλκυση παραγωγικών επενδύσεων με ψηλή προστιθέμενη αξία.

Η Στρατηγική αποτελεί ένα μακροπρόθεσμο σχεδιασμό μέχρι το 2035 που εμπεριέχει πέραν των 200 πρακτικών οριζόντιων και κάθετων δράσεων. Οι οριζόντιες δράσεις αφορούν σημαντικές δράσεις που καλύπτουν θεσμικές μεταρρυθμίσεις και κοινωνικούς τομείς που θα βοηθήσουν να ξεκλειδώσει το αναπτυξιακό δυναμικό της οικονομίας. Οι κάθετες δράσεις προωθούν τομεακές παρεμβάσεις σε επιλεγμένους τομείς στη βάση των σύγχρονων τάσεων, με στόχο τη διαφοροποίηση και διεύρυνση της παραγωγικής βάσης, ώστε η ανάπτυξη να μην εξαρτάται από περιορισμένο αριθμό τομέων και η οικονομία να καταστεί λιγότερο

ευάλωτη στο μέλλον σε εξωτερικούς κραδασμούς. Να είναι δηλαδή ανθεκτική.

Η ανάληψη της «ιδιοκτησίας» των δράσεων από τα αρμόδια Υπουργεία/Υφυπουργεία και άλλους αρμόδιους φορείς, και η απόφαση της κυβέρνησης για ενσωμάτωσή των δράσεων στους τριετείς σχεδιασμούς και προϋπολογισμούς του κράτους καθιστά τη νέα Στρατηγική εφαρμόσιμη. Οι πρακτικές και εφαρμόσιμες εισηγήσεις μας συνοδεύονται από ένα αναπτυξιακό προϋπολογισμό (που αποτελεί μέρος του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας), προσφέροντας μια μοναδική ευκαιρία για την υλοποίηση της Στρατηγικής. Οι δράσεις του «Οράματος 2035» συνδέονται άμεσα με τις δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού – και αυτή είναι η μεγάλη διαφορά από παλαιότερες μελέτες που είχαν γίνει αλλά εν τέλει δεν υλοποιήθηκαν.

Σημαντική στο πλαίσιο αυτό και η Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με την οποία εγκρίθηκε ο Μηχανισμός Διακυβέρνησης για την υλοποίηση της Στρατηγικής. Βάσει της συγκεκριμένης Απόφασης, το Υπουργείο Οικονομικών καθίσταται υπεύθυνο για την παρακολούθηση της προόδου της επίτευξης των δράσεων που εκπονούνται προς υλοποίηση της Στρατηγικής καθώς και της επίτευξης των στόχων και δεικτών απόδοσης (KPIs) που τίθενται.

Η νέα Κυβέρνηση προχώρησε ένα βήμα παραπέρα: έχει αναθέσει στη Υφυπουργό παρά τω Προέδρω, την παρακολούθηση και υλοποίηση του Κυβερνητικού έργου που περιλαμβάνει και τη ΜΣ – Όραμα 2035.

Υπογραμμίζεται ότι η υλοποίηση των δράσεων έχει ήδη ξεκινήσει καθώς μεγάλος αριθμός δράσεων, έχει περιληφθεί στο εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) προς υλοποίηση, ενώ αριθμός δράσεων έχει ενσωματωθεί και στους κρατικούς προϋπολογισμούς του 2023.

Είναι ολοφάνερο, λοιπόν, ότι το «Όραμα 2035» είναι φιλόδοξο αλλά συνάμα και ρεαλιστικό. Δεν είναι μία θεωρητική μελέτη. Έχει ήδη αρχίσει να υλοποιείται και μετουσιώνεται σε πράξη με τη συνεργασία όλων. Και εδώ θα ήθελα να δώσω τα εύσημα και να ευχαριστήσω τη Βουλή και όλα τα κόμματα, τους εργοδοτικούς και συνδικαλιστικούς φορείς αλλά και τη παρούσα και τη προηγούμενη Κυβέρνηση που αγκάλιασαν το Όραμα 2035.

Φυσικά, είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι η Στρατηγική δεν είναι μία στατική διαδικασία. Γι' αυτό και ο Μηχανισμός Διακυβέρνησης που έχει εγκριθεί είναι επίσης υπεύθυνος για την επικαιροποίηση και αναδιαμόρφωση της Στρατηγικής, όποτε αυτό κρίνεται απαραίτητο, για να καλύπτει τις μελλοντικές ανάγκες ή πιθανές διορθωτικές ενέργειες.

Κυρίες και Κύριοι,

Οι μεταρρυθμίσεις και οι αλλαγές στις οποίες στοχεύει η νέα Στρατηγική θα καταστήσουν την κυπριακή οικονομία πιο ανταγωνιστική, πιο ανθεκτική και πιο δυνατή και, εμάς όλους, πιο έτοιμους να αντιμετωπίσουμε με επιτυχία προκλήσεις και δυσκολίες που πιθανόν να έρθουν στο δρόμο μας.

Βέβαια, η προσπάθεια του Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας δε σταματά εδώ. Με στόχο τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και τη μακροπρόθεσμη ευημερία των πολιτών της χώρας, το Συμβούλιο επικεντρώνεται σε επιλεγμένους τομείς και σημαντικά θέματα επικαιρότητας και προβαίνει στην ετοιμασία συγκεκριμένων Συστάσεων πολιτικής προς την κυβέρνηση.

Επιτρέψτε μου να αναφέρω ότι εντός του 2023 το Συμβούλιο έχει ήδη υποβάλει προς την κυβέρνηση Συστάσεις σε σχέση με:

- την αντιμετώπιση του πληθωρισμού,
- τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων μέσω της προώθησης των συγχωνεύσεων, και
- την ανάγκη εκπόνησης και εφαρμογής ενός περιφερειακού σχεδιασμού για ολόκληρη την Κύπρο, ο οποίος θα εξυπηρετεί τους εθνικούς στρατηγικούς στόχους, θα καθορίζει την ισορροπημένη κατανομή των πόρων, των ευκαιριών ανάπτυξης και των απαραίτητων υποδομών/οικοδομών, ενώ ταυτόχρονα θα συνδέεται με τη νέα Μακροπρόθεσμη Στρατηγική «Όραμα 2035».

Να αναφέρω επίσης ότι το Συμβούλιο, στην παρούσα, μελετά κάποιες νέες ενότητες για τις οποίες σκοπεύει να υποβάλει συγκεκριμένες εισηγήσεις, όπως είναι:

- το πολύ σημαντικό θέμα της ενδυνάμωσης του συνταξιοδοτικού συστήματος στην Κύπρο, και

- το θέμα της υπογεννητικότητας που φαίνεται να ταλανίζει τα τελευταία χρόνια ολόκληρη την Ευρώπη, και βεβαίως και την Κύπρο, το οποίο επιφέρει οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες.

Κλείνοντας, θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι το Συμβούλιο δηλώνει παρόν στις προσπάθειες της κυβέρνησης και όλων των βασικών συντελεστών της κυπριακής οικονομίας, και βρίσκεται στη διάθεσή τους για να συμβάλει αποτελεσματικά - με την ανεξάρτητη εμπειρογνωμοσύνη του – στην επίτευξη των εθνικών στόχων για ψηλού επιπέδου ανταγωνιστικότητα και βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη.

Σας ευχαριστώ.